

AKTUALITY

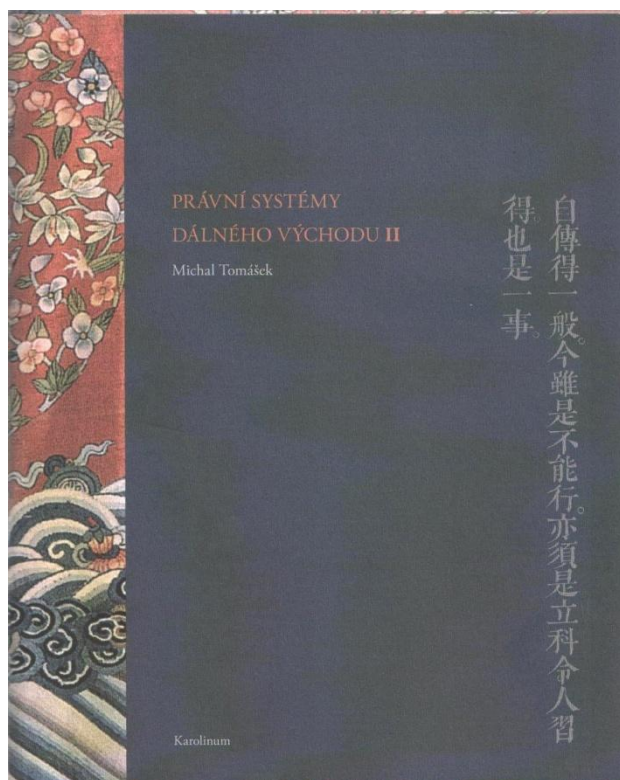
INTERNETOVÝ ZPRAVODAJ SPOLEČNOSTI PRO CÍRKEVNÍ PRÁVO PRAHA – BRNO – OLOMOUC

č. 3/2019/2

10. ročník

14. března 2019

Druhý díl věhlasné monografie o Dálném východě vyšel

Před několika dny jsme z nakladatelství Karolinum dostali novou publikaci: **Právní systémy Dálného východu II**, jejímž autorem je Prof. JUDr. PhDr. mult. Michal Tomášek, DrSc., proděkan pro vědu, výzkum a ediční činnost a vedoucí Katedry evropského práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy. První díl v rozsahu 313 stran vyšel již v roce 2016. Rovněž nyní vydaný druhý díl má úctyhodný rozsah 365 stran. Máme radost z velikého díla přední osobnosti české právní vědy, lingvistiky a sinologie. Po přečtení prvního dílu se těšíme opět na hluboký zážitek z četby druhého dílu.

Rádi se zúčastníme slavnostního zahájení prodeje knihy a její prezentace na Právnické fakultě Univerzity Karlovy na jarním knižním trhu právnické literatury,

které se uskuteční na pozvání děkana fakulty Prof. JUDr. Jana Kuklíka, DrSc., ve dvoraně Právnické fakulty Univerzity Karlovy

ve středu 20. března 2019 v 11.30 u prodejního stánku nakladatelství Karolinum.

Příprava výuky náboženství ve školách pro nový školní rok

V červencovém a srpnovém vydání Aktualit z minulého roku jsme informovali o praktických možnostech organizace výuky náboženství ve školách. Členové Společnosti pro církevní právo, kteří ve školství pracují, nám doporučili, aby duchovní správci farností (sborů) začali výuku náboženství pro nový školní rok **připravovat již nyní**. Zejména jde o místa, kde se náboženství dosud nevyučuje.

Přinášíme některé **praktické postřehy** od *Bc. Františka Kratochvíla*, člena Společnosti pro církevní právo, ředitele Základní umělecké školy Stříbro: „Žádné vedení základní nebo střední školy, je-li včas osloveno, si dnes nedovolí výuku náboženství odmítnout. Chceme-li nově založit výuku náboženství, musíme včas navštívit ředitele základní nebo střední školy a seznámit ho s náplní výuky. Tato návštěva by měla proběhnout v jarních měsících, nejlépe **v březnu nebo v dubnu**. Nesmíme zapomenout, že je třeba připravit a vedení školy odevzdat Školní vzdělávací program (dále ŠVP) pro výuku Náboženství jako nepovinného předmětu. Tento ŠVP je pak zařazen do ŠVP školy.

Při jednání s vedením školy je dobré projednat, aby učiteli náboženství bylo umožněno zúčastnit se **červnových třídních schůzek**, kde by stručně informoval rodiče (zákonné zástupce) o výuce náboženství a rozdál jim připravené letáky a přihlášku s kontakty. V prvním týdnu v září učitel náboženství, se souhlasem vedení školy, obejde třídy, kde přímo informuje žáky o výuce náboženství a o obsahu tohoto předmětu. Zájemce si запиše. Informační leták nechá s předstihem otisknout v místním zpravodaji (pozor na uzávěrku čísla). Informační plakát nechá vylepit na oficiálních plakátových místech. Využit lze podle možností i jiné informační toky, např. kostel, webové stránky, facebook apod.”

Pojednání shrnující platnou právní úpravu zaslal redakci Aktualit kancléř Biskupství královéhradeckého, člen Společnosti pro církevní právo *Mons. ICLic. Mgr. Ing. Pavel Boukal*. Zpracovala ji *Mgr. Marie Špačková z Diecézního katechetického centra Biskupství brněnského* ke dni 1. září 2015:

„Výuku náboženství ve školách umožňuje církvi zákon o svobodě náboženského vyznání č. 3/2002 Sb., ustanovení § 7 odst. 1 písm. a), podle kterého může církev vyučovat náboženství na státních školách podle zvláštního právního předpisu. Tímto předpisem se míní zákon č. 561/2004 Sb. (dále Školský zákon), v platném znění.

Školský zákon uvádí v ustanovení § 15 odst. 2: »V základních a středních školách zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí se vyučuje náboženství jako nepovinný předmět, pokud se k předmětu náboženství uskutečňovanému danou církví nebo náboženskou společností přihlásí ve školním roce alespoň 7 žáků školy.« Ze zákona dále vyplývá, že k vyučování náboženství lze spojovat žáky z několika ročníků jedné školy nebo i více škol, nejvýše však do počtu 30 žáků ve třídě. (Spojovat žáky z více škol k vyučování náboženství lze, pokud školy uzavřou vzájemnou smlouvu.)

Pokud se náboženství ve škole vyučuje jako **nepovinný předmět**, je nezbytné uzavřít pracovněprávní vztah mezi učitelem náboženství a školou. Podmínkou pro jeho uzavření bude po 1. lednu 2015 splnění kvalifikačních předpokladů podle zák. č. 563/2004 Sb. (Zákon o pedagogických pracovnících). Tímto předpokladem je (dle § 14 cit. zákona) příslušné vzdělání: Mgr. v oblasti teologických věd, Mgr. v oblasti pedagogických věd zaměřené

na přípravu učitelů náboženství nebo Mgr. v oblasti pedagogických nebo společenských věd doplněný vzděláním pro přípravu učitelů náboženství (Bc. nebo příslušný kurz na vysoké škole). Podle § 3 cit. zákona musí učitel náboženství splňovat rovněž všechny všeobecné předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka, tedy i znalost českého jazyka prokázanou maturitní zkouškou nebo jinou zkouškou podle zvláštních právních předpisů.

Při nesplnění kvalifikačních předpokladů lze náboženství ve škole vyučovat jako nepovinný předmět jen s využitím některé z těchto výjimek (z novely zák. 563/2004 Sb. schválené Senátem Parlamentu ČR 27. 8. 2014):

- 1) Ředitel školy musí prokázat, že výuku nemůže zajistit jinak (§ 22 odst. 7 cit. zákona).
- 2) Osoba, která má vyučovat, dosáhla ke dni 1. 1. 2015 alespoň 55 let věku a vykonávala přímou pedagogickou činnost na příslušném druhu školy nejméně po dobu 20 let (ustanovení § 32 odst. 1 písm. d) cit. zákona).
- 3) Učitelem náboženství je pedagog s magisterským vzděláním plně kvalifikovaný pro jiný obor, který má pověření církve k výuce náboženství (kanonickou misi) a náboženství by na dané škole učil v rámci své pracovní smlouvy (§ 22 odst. 5 cit. zákona) vedle jiné přímé pedagogické činnosti, pro niž je plně kvalifikován.

Jestliže z nejrůznějších důvodů nelze výuku náboženství formou nepovinného předmětu ve škole zajistit, je možné vyučovat náboženství jako **tzv. kroužek** (vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění). Podmínky jsou zčásti obdobné jako při výuce nepovinného předmětu, ale v některých ohledech mírnější (zejm. v požadavku na kvalifikaci pedagoga volného času). Zájmové vzdělávání se však většinou poskytuje za úplatu, tj. rodiče za účast dětí v kroužku platí. Po dohodě se školou lze od úplaty upustit. Každá škola má však pro realizaci zájmové činnosti nastaveny vlastní podmínky. Také u této formy by měla být uzavřena dohoda mezi školou a pedagogem, který kroužek vede. Pokud je ve škole přihláшено 7 a více žáků a vyučující splňuje kvalifikační předpoklady, není důvod k formě kroužku přistupovat, protože Školský zákon tuto možnost vůbec nezmiňuje.

Pokud nelze zajistit žákům školy výuku náboženství ani jako nepovinný předmět, ani jako kroužek, a přesto je z pastoračních a dalších důvodů dobré, aby výuka probíhala ve škole, je možné pojmout náboženství jako **vlastní činnost církve v prostorách školy a přistoupit k pronájmu učebny**. Je možné dohodnout se s ředitelstvem školy na nekomerčním nájmu (třeba za symbolickou 1 Kč). Práva a povinnosti obou stran (tj. školy a příslušné římskokatolické farnosti) by měla být zakotvena v písemně uzavřené dohodě (např. nájmní smlouvě).

V souvislosti s výše uvedenými předpisy je dobré si připomenout, že dokumenty církve rozlišují mezi výukou náboženství ve škole, kterou mohou navštěvovat žáci bez ohledu na osobní víru, a katechezí, která má za cíl víru katechizovaných prohlubovat. Katecheze (zvláště příprava ke svátostem) je aktivitou, která se uskutečňuje ve farním společenství, ne v prostředí školy.“